

Formanden: Ved Skrivelse af 3dje ds. sender Indenrigsministeren Eksemplarer af Regnskabet over Københavns Havns Indtægter og Udgifter i Aaret 1898. Eksemplarer ville blive omdelte.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Valg af Borgmestre i Købstæderne.

(Lovforslaget findes i Tillæg C., Sp. 45 fg.)

Sagen sattes under Forhandling.

Koch: Da denne Sag i Samlingen 1896—97 var til Forhandling her i Tinget, var det det 11te kongevalgte Medlem (H. N. Hansen), der paa Flertallets Vegne indledede Drøftelsen af Lovforslaget, og han blev siden Formand i det Udvalg, der blev nedsat, og Ordfører for den Betænkning, som blev afgiven hvis jeg husker ret, den 26de Marts 1897. Det ærede Medlem, som i denne Tid er optagen af saa mange andre Arbejder her i Rigsdagen, har imidlertid ønsket ikke at deltage i Forhandlingen om denne Sag, og har derfor anmodet mig om at indlede Sagen. Da Lovforslaget forrige Gang var for, var jeg endnu Borgmester og ansaa mig derfor udelukket fra at tage nogen aktiv Del i Forhandlingen af Sagen, som jo direkte angik mit Embede. Da dette Forhold nu er hævet haaber jeg at kunne paaregne det høje Tings Opmærksomhed for nogle faa Bemærkninger, jeg skal tillade mig at fremkomme med.

I den Betænkning, som det for to Aar siden nedsatte Udvalg afgav den 26de Marts, er der gjort udførlig, og som det forekommer mig, fuldstændig Rede for Sagens egentlige Stilling. Navnlig er det over for, at det er blevet sagt, at Grundlovens § 91 ikke var sket Fyldest for Købstædernes Vedkommende, paavist i Betænkningen, at dette ikke forholder sig saaledes. Grundlovens § 91 siger som bekendt, at Kommunernes Ret til at styre deres egne Anliggender under Statens Tilsyn skal ordnes ved Lov, og denne Ordning er senere sket, allerede i 1857 for Københavns Vedkommende, i 1867 for Landets og i 1868 for Købstædernes Vedkommende. Og naar der i den sidste Lov af 26de Maj 1868, § 2, siges, at den Ordning, der da indførtes, navnlig at den af Kongen

beskikkede Borgmester, skulde være Formand for Byraadet, kun er given, indtil en Ordning af Rets- og Administrationsforholdene i Almindelighed have fundet Sted, er dette en lige saa endelig Afgørelse, som enhver anden Afgørelse ved Lov kan være. Det er jo givet, at naar Retsreformen bliver gennemført, saa maa der, da Borgmestrenes Embedsstilling forsvinder ud af dette ny Apparat, der bliver indsat, træffes en anden Ordning for Købstædernes Vedkommende med Hensyn til Statens Tilsyn med Kommunernes Anliggender. Men indtil denne Omordning har fundet Sted, er den ved Lovens § 2 fastsatte Ordning ligesaa endelig som enhver anden Afgørelse paa dette Omraade.

Som det er naturligt, er jo Ordningen i de forskellige Kommuner ogsaa højst forskellig. I København, hvor alle, der svare Skat efter en Indtægt af 1,000 Kr., have Valgret, vælger denne hele Vælgerklasse Borgerrepræsentanterne. Disse vælge igen de 4 Borgmestre, endvidere de 4 Raadmænd, der i Forening med Borgmestrene danne Magistraten, og i Spidsen for Magistraten er den kongevalgte Overpræsident, som tillige fører Tilsyn med Kommunens Anliggender. Dette Tilsyn gaar ud paa, at Overpræsidenten, hvis han finder, at Kommunalbestyrelsen eller Borgmestrene eller Magistraten overskride deres Myndighed eller ikke efterkomme de lovlige Forpligtelser, der paahvile Kommunen, eller foretage Handlinger, som maa erkendes at være fordærlige for Kommunen, skal gøre opmærksom derpaa, og hvis denne hans Henvendelse ikke tages til Følge, sætte vedkommende Beslutning ud af Kraft og indsende Sagen til Ministeriets Afgørelse. Der er i København indført en Tvedeling af den kommunale Styrelse mellem Borgerrepræsentationen og Magistraten. Denne er den bestyrende, og Kommunalbestyrelsen i Forening med Magistraten den beslutende og den bevillende Myndighed. — Paa Landet, hvor Ordningen blev truffen ved Lov af 6te Juli 1867, er Forholdet noget andet. Valget til Sogneraadet foretages som bekendt af to Klasser. Den større Del, som er et Medlem større end den anden Del, vælges af den højstbeskattede Femtedel af Vælgerne i Kommunen, medens den mindre Del af Sogneraadet vælges af den almindelige Vælgerklasse. Det saaledes sammensatte Sogneraad vælger selv sin Formand, og Sogneraadet bestyrer nu Sognets Anliggender under Amsraadets Tilsyn, saaledes at en hel Række Beslutninger ikke kunne tages af Sogne-